

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Pedagogická fakulta

Katedra psychologie a patopsychologie

PAVEL BIČ

III. ročník – prezenční studium

Obor: Speciální pedagogika

**INDIVIDUÁLNÍ TANEČNĚ-POHYBOVÁ TERAPIE U DĚTÍ
S PORUCHAMI AUTISTICKÉHO SPEKTRA**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: **PhDr. Irena Plevová, Ph.D.**

Olomouc 2008

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a použil pouze uvedeníh pramenů a literatury.

V Olomouci dne 4. 4. 2008

.....

Pavel Bič

Poděkování

Děkuji své vedoucí bakalářské práce PhDr. Ireně Plevové, Ph.D. za odborné vedení, poskytování cenných rad a konstruktivních připomínek k práci.

Děkuji svým rodičům, bez kterých bych na tomto světě nemohl kráčet a tančit, zejména pak za jejich neutuchající podporu a lásku.

Dále bych chtěl poděkovat manželům Jandekovým a jejich dceři Marušce za možnost vytvoření nového náhledu na problematiku poruch autistického spektra a značného ovlivnění mé filozofie přístupu k lidem se specifickými potřebami. Mé díky patří také všem kolegům z II. výcvikové skupiny tanečně-pohybové terapie, učitelům, lektorům a supervizorům za velmi plodné konzultace. V neposlední řadě bych chtěl poděkovat svým přátelům, kteří mi při tvorbě této práce pomáhali, vyjadřovali podporu a pochopení.

OBSAH

ÚVOD	7
TEORETICKÁ ČÁST	8
1 TANEČNĚ-POHYBOVÁ TERAPIE	8
1.1 Historie využití tance.....	8
1.2 Vznik tanečně-pohybové terapie.....	11
1.2.1 <i>Tanečně-pohybová terapie v České republice</i>	12
1.3 Vymezení pojmu tanečně-pohybové terapie.....	13
1.3.1 <i>Klasifikace tanečně-pohybové terapie</i>	13
1.3.2 <i>Definice tanečně-pohybové terapie</i>	15
1.3.3 <i>Rozdíly v označení pojmu tanečně-pohybová terapie</i>	16
1.4 Principy tanečně-pohybové terapie.....	17
1.5 Cíle tanečně-pohybové terapie.....	19
1.5.1 <i>Možnosti uplatnění tanečně-pohybové terapie</i>	21
1.6 Analýza pohybů.....	22
1.6.1 <i>Tělo (Body) – vnímání vlastního těla</i>	24
1.6.2 <i>Kvalita (Effort) – emoční exprese a dynamické kvality pohybu</i>	26
1.6.3 <i>Tvar pohybu (Shape) – vztah mezi tělem a objekty v prostoru</i>	32
1.6.4 <i>Prostor pohybu (Space) - rozřídění, organizace</i>	33
1.6.5 <i>Fráze pohybu</i>	34
1.7 Terapeutický proces.....	37
1.7.1 <i>Metodika léčebného procesu tanečně-pohybové terapie</i>	37
1.7.2 <i>Setkání v rámci tanečně-pohybové terapie</i>	40
1.7.2.1 <i>Skupinová a individuální tanečně-pohybová terapie</i>	40
1.7.3 <i>Osobnost a vzdělání terapeuta</i>	43
2 PORUCHY AUTISTICKÉHO SPEKTRA	44
2.1 Atypický autismus.....	48
2.2 Rettův syndrom.....	48
2.3 Aspergerův syndrom.....	49

3	DĚTSKÝ AUTISMUS.....	50
3.1	Diagnostika.....	51
3.1.1	<i>Diagnostické metody.....</i>	53
3.2	Etiologie.....	55
3.3	Autistická triáda.....	57
3.3.1	<i>Problémy v komunikaci.....</i>	57
3.3.2	<i>Problémy v sociálních vztazích.....</i>	60
3.3.3	<i>Problémy s představitostí.....</i>	62
3.4	Nespecifické variabilní rysy.....	63
3.5	Závěr teoretické části.....	64
	PRAKTICKÁ ČÁST.....	65
4	INTERVENCE U PORUCHY AUTISTICKÉHO SPEKTRA.....	67
4.1	Občanské sdružení „Jdeme autistům naproti – Olomouc“.....	67
4.1.1	<i>Místnost upravená na tanečně-pohybovou terapii.....</i>	68
4.2	Kazuistika dítěte.....	69
4.2.1	<i>Rodinná anamnéza.....</i>	70
4.2.2	<i>Perinatální anamnéza.....</i>	70
4.2.3	<i>Zdravotní anamnéza.....</i>	71
4.2.4	<i>Vývojová anamnéza.....</i>	72
4.2.5	<i>Výchovná anamnéza.....</i>	72
4.2.6	<i>Současný stav.....</i>	73
4.3	Techniky uplatňované v terapeutickém procesu.....	76
4.3.1	<i>Využití hudby.....</i>	77
4.3.2	<i>Využití pomůcek.....</i>	77
4.4	Struktura setkání a průběh tanečně-pohybové terapie.....	78
4.4.1	<i>Rozbory a diskuse.....</i>	79
4.5	Design práce (průzkumu).....	80
5	PRŮBĚH A ANALÝZA PĚTI TERAPEUTICKÝCH SETKÁNÍ....	82
5.1	První setkání.....	82

5.1.1	<i>Analýza sociální interakce a komunikace</i>	83
5.2	Druhé setkání.....	85
5.2.1	<i>Analýza sociální interakce a komunikace</i>	86
5.3	Třetí setkání.....	88
5.3.1	<i>Analýza sociální interakce a komunikace</i>	90
5.4	Čtvrté setkání.....	92
5.4.1	<i>Analýza sociální interakce a komunikace</i>	93
5.5	Páté setkání.....	96
5.5.1	<i>Analýza sociální interakce a komunikace</i>	97
6	INTERPRETACE VÝSLEDKŮ A DISKUSE	100
	ZÁVĚR	104
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	105
	SEZNAM TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ	108
	SEZNAM PŘÍLOH	109